

Eesti merestrategia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm (eelnõu 07.07.2015)

Tellijad: OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Töö koostajad: OÜ Alkranel
Tallinna Tehnikaülikooli Meresüsteemide Instituut

KSH töörühma juht: Alar Noorvee

Sisukord

1. Üldist.....	4
2. KSH objekt ja ulatus	4
3. Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks ning Arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“ lühikirjeldus	5
3.1. Meetmekava lühikirjeldus	5
3.2. Arengukava lühikirjeldus	6
4. KSH eesmärk ja strateegilise planeerimisdokumendiga eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju.....	9
5. KSH metoodika.....	11
6. Strateegilise planeerimisdokumendi koostamisest eeldatavalt mõjutatavad ja huvitatud asutused ning isikud	14
7. KSH läbiviimise ning tulemuste avalikustamise ajakava	15
8. Strateegilise planeerimisdokumendi ja selle KSH koostamise korraldaja, strateegilise planeerimisdokumendi kehtestaja, KSH järelevalvaja ja KSH eksperdi andmed.....	17
9. Ametiasutustelt seisukoha küsimine	18
Lisa 1. KSH algatamiskorraldus.....	21
Lisa 2. Eesti merestrateegia meetmekava eelnõu koostamise käigus välja töötatud esialgsed uued meetmed	24
Lisa 3. KSH programmi eelnõule saabunud seisukohad (enne avalikustamist) ja nendega arvestamine.....	29

1. Üldist

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2001/42/EÜ „Teatavate kavade ja programmide keskkonnamõtjude hindamine“ ning siseriiklik *keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus* (edaspidi KeHJS) sätestavad kohustuste läbi viia keskkonnamõtjude hindamine strateegiliste planeerimisdokumentide koostamise raames.

Keskkonnamõtju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programm on dokument, milles kirjeldatakse strateegilise planeerimisdokumendiga kavandatavat tegevust, määratakse ära sellega kaasneva keskkonnamõtju strateegilise hindamise sisu ja ulatus ning kirjeldatakse KSH metoodikat, tegevust ja ajakava. KSH programm on alusdokumendiks KSH läbiviimisel ja aruande koostamisel.

2. KSH objekt ja ulatus

Käesoleva keskkonnamõtju strateegilise hindamise objektiks on Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks ja selle raames riiklik arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“, et hinnata merenduspoliitika ja meetmekava omavahelist kooskõla. Täpsemalt on KSH objektiks Eesti merestrateegia meetmekava eelnõu koostamise käigus väljatöötatud uutele meetmetele ja arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“ eesmärkide ja meetmete keskkonnamõtju strateegilise hindamise läbiviimine.

Meetmekava KSH on algatatud Keskkonnaministri 8. aprilli 2015. a käskkirjaga nr 342 (KSH programmi lisa 1).

Meetmekava koostamise eesmärgiks on teha kindlaks meetmed, mida tuleb võtta kasutusele Eesti merealas hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks ning kehtestatud keskkonnamõtjate sihtide saavutamiseks. Tagada tuleb meetmete kulutõhusus ja tehniline teostatavus ning enne iga uue meetme kehtestamist tuleb teha mõjuhindamisi, sh tulude ja kulude analüüsi. Meetmekava koostamisel tuleb võtta arvesse mõju, mida meetmed avaldavad vetele väljaspool oma mereala, et minimeerida kahju ja võimaluse korral avaldada positiivset mõju kõnesolevatele vetele.

KSH ulatus hõlmab eneses meetmekavaga välja töötatud uute meetmete ning selle raames arengukavaga „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“ püstitatud eesmärkide ja seatud meetmete keskkonnamõtju strateegilist hindamist. Kuna KSH koostatakse strateegilisele planeerimisdokumendile, siis hinnatakse KSH käigus mõjusid üldisemal strateegilisel tasemel.

3. Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks ning Arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“ lühikirjeldus

3.1. Meetmekava lühikirjeldus

Peamine surve Läänemere ökosüsteemidele tuleneb inimtegevusest valgaladel ja merealal. Seega on oluline ära määratlada mereala hea keskkonnaseisund, et anda hinnang mereala esialgsele seisundile ning välja töötada plaan saavutamaks või säilitamaks head keskkonnaseisundit, et edendada mere ökosüsteemide säilitamist ja säästvat kasutamist.

EL-i merestrateegia raamdirektiiv (2008/56/EÜ; MSRD) seab liikmesriikidele järgmised kohustused: koostada oma mereala esialgne hindamine (artikkel 8); määratlada oma mereala jaoks hea keskkonnaseisundi parameetrite kogum (artikkel 9); kehtestada oma mereala jaoks keskkonnavalaste sihtide ja nendega seotud indikaatorite kogum (artikkel 10); koostada ja kehtestada oma mereala keskkonnaseisundi pidevaks hindamiseks seireprogramm (artikkel 11); välja töötada oma mereala jaoks merestrateegia kõige olulisem osa – meetmekava hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks (artikkel 13).

Meetmekava rakendamine nõuab mahukaid, aega ja ressursse nõudvaid vaheetappe enne tegelikku meetmekava valmimist. Need etapid sisaldavad survegurite ja keskkonnaseisundi vaheliste kvantitatiivsete suhete kindlaksmääramist; üldiste survegurite kaardistamist (sealhulgas saastamis/reostus allikad), võimalusega reguleerida neid, mis praegusel ajahetkel mõjutavad mere ökosüsteemi; planeeritavate meetmete nimekirja koostamist; planeeritavate meetmete sotsiaal-majanduslikku analüüsi, et välja selgitada nende võimalikke mõjusid; avalikkuse ja huvigruppide kaasamist aruteludesse; rahvusvahelist koostööd ja koordineerimist jne.

Mere ökosüsteemide seisundit mõjutavad nii maismaal kui Läänemeres toimuvad protsessid ja mõjurid, olulisim neist on inimtegevus. EL merestrateegia raamdirektiivi (2008/56/EÜ; MSRD) põhieesmärk on säilitada või saavutada hiljemalt aastaks 2020 oma mereala hea keskkonnaseisund, mida saab saavutada riikides erinevate meetmete kasutuselevõtuga. Igal riigil tuleb välja töötada ja rakendada oma merealal merestrateegia, et edendada merede säästvat kasutamist ja säilitada mereökosüsteeme.

Merestrateegia ettevalmistavate ja rakendamise tegevuste ajakava on järgmine:

1) 15. juuli 2012:

- a. mereala keskkonnaseisundi ja inimtegevusest tuleneva keskkonnamõju esialgne hindamine (sh sotsiaal-majanduslik analüüs), MSRD artikkel 8;
- b. mereala hea keskkonnaseisundi määratlemine, MSRD artikkel 9;
- c. keskkonnavalaste sihtide ja nendega seotud indikaatorite kogumi kehtestamine, MSRD artikkel 10;

2) 15. juuli 2014:

- a. sihtide pidevaks hindamiseks ja korrapäraseks ajakohastamiseks mõeldud seireprogrammi kehtestamine ja rakendamine, MSRD artikkel 11;

3) aastaks 2015:

a. hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks mõeldud meetmekava väljatöötamine, MSRD artikkel 13;

4) aastaks 2016:

a. meetmekava käivitamine.

Direktiiv toob välja 11 (üksteist) hea keskkonnaseisundi kvalitatiivset tunnust ehk teemat, läbi mille merealade keskkonnaseisundit hinnatakse ja sihte seatakse: bioloogiline mitmekesisus, võõrliigid, kalandus, toiduvõrgustik, eutrofeerumine, merepõhja häirimine, hüdroloogia muutus, saasteained vees, saasteained toidus, mereprügi ning müra ja energia.

Eesti merestrateegia esimene etapp (tegevus 1: MSRD 2012. aasta tähtajaga tegevused) valmis 2012. aasta septembris: viidi läbi Eesti mereala seisundi esialgne hindamine, teostati mereala jaoks hea keskkonnaseisundi (HKS) määratlemine ning kehtestati keskkonnaalaste sihtide kogum.

MSRD rakendamise toetava tegevusena osales Eesti koostöös Soome ja Läti partneritega projektis “Läänemere hea keskkonnaseisund läbi regionaalse koostöö ja võimekuse suurendamise“ (projekti akronüüm GES-REG1) raames (2011-2013). Muuhulgas:

1. viidi läbi MSRD rakendamiseks teostatud merealade esialgsete hindamiste analüüs ja tehakse soovitus edaspidiste hinnangute koostamise ühtlustamiseks osalevate riikide vahel;
2. pakuti välja indikaatorid ja nende alusel keskkonnaseisundi hindamise meetodid MSRD hea keskkonnaseisundi (HKS) tunnuste – võõrliigid, toiduvõrgustikud, mereprügi ja veealune müra – kohta;
3. tehti ühise seirevõrgustiku väljatöötamise ettepanek, määratlemaks seirepunktide merepiiride vahetus läheduses, mille puhul saavad riigid seiresageduse ja -vahendite ning andmeanalüüsi osas koostööd teha ning seeläbi kulutõhusamalt oma seiret korraldada.

Kõiki hea keskkonnaseisundi tunnuseid hõlmav, ühist merepiirkonda omavate naaberriikidega kooskõlas olev, kulutõhus ja integreeritud Eesti mereseire programm koostati 2014. aastal, mille väljatöötamise käigus tehti ettepanekud ka 2012.a. välja pakutud HKS indikaatorite ning keskkonnaalaste sihtide kaasajastamiseks. Merestrateegia meetmekava on väljatöötamisel – kaardistatud on olemasolevad meetmed ja välja on pakutud esialgne nimistu uutest meetmetest.

Käesolevas KSH keskendutakse meetmekavaga seatud uute meetmete hindamisele. KSH programmi lisas 2 on esitatud Eesti merestrateegia meetmekava eelnõu koostamise käigus välja töötatud esialgsed uued meetmed (meetmekava koostamise käigus võivad meetmed täpsustuda).

3.2. Arengukava lühikirjeldus

Riiklik arengukava „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ on Vabariigi Valitsuse kinnitatud valdkondade ülene arengukava, mis koondab strateegilised eesmärgid ja nende saavutamiseks vajalikud tegevused merenduse arengu soodustamiseks.

Kuna arengukava on valdkondade ülene, on see seotud paljude kehtivate ja väljatöötatavate arengukavade ja teiste strateegilise planeerimise dokumentidega. Samas üritatakse vältida dubleerimist ning seetõttu annab arengukava mitmete teemade osas üldise suunise edaspidisteks tegevusteks ning täpsemad meetmed ja tegevused kajastatakse valdkondlikes dokumentides. Samuti on arengukava põhifookus suunatud meremajandusega seotud tegevustele ja nende mõjudele. Nt merega seotud keskkonnanahoiu osas käsitletakse meremajanduse mõju, jättes välja tööstuse ja põllumajanduse mõju.

Arengukava koostamise eesmärk oli välja töötada merenduse sektoreid omavahelises koostöös käsitlevad suunised merenduse edendamiseks, et realiseerida maksimaalselt Eesti potentsiaal mereressursi kasutamisel ning säilitamisel. Ühest küljest sõltub merendusest suur osa Eesti majandusest, kuna u 60% Eesti ekspordist ja impordist toimub meritsi. Teisest küljest võimaldab avatus merele teenida olulist sissetulekut rahvusvahelisest kaubaveost, turismist ning kalandusest. See on aga võimalik ainult siis, kui otseselt merendusega seotud majandustegevust toetavad efektiivsed avaliku sektori teenused ja õiguslik regulatsioon, hea ettevalmistusega tööjõud, oskuste ja teadmiste üldine kõrge tase ning turuosaliste vaheline koostöö.

Lisaks majandustegevusele mõjutavad meri ning siseveed inimeste elukeskkonda, teistpidi mõjutab inimese tegevus omakorda merekeskkonda. Seega tuleb koos majandustegevusega käsitleda elukeskkonna, regionaalarengu ning keskkonnanahoiu teemasid.

Kuigi juba praegu toimivad paljud merenduse valdkonnad efektiivselt, on merenduse kui terviku potentsiaal siiski maksimaalselt kasutamata. Et potentsiaali maksimeerida, lähtutakse arengukavas seisukohast, et kõik merega seotud küsimused on omavahel seotud, toetavad üksteist ja neid peab käsitlema tervikuna. Arengukava rakendamisega soovitakse jõuda olukorran, kus suurenenud on merendusega seotud ettevõtluses loodav lisandväärtus, on loodud täiendavaid võimalusi väikeettevõtluseks, mereäärne elukeskkond on atraktiivne ja soodustab inimeste paikseks jäämist rannikuäärsetesse regioonidesse, vähenenud on koormus keskkonnale ning õnnetused merel, veekogudel ja sadamates.

Riikliku arengukava „Merenduspoliitika 2012-2020“ merenduse visioon näeb ette järgmist: Eesti merendussektor on kõrge lisandväärtusega, atraktiivne ja jätkusuutlik majandussektor, mis tagab merekeskkonna säilimise ning aitab kaasa rannäärse elukeskkonna ning eluviisi arengule.

Visiooni kohaselt tegutsevad merendussektoris nii rahvusvahelisel turul edukalt konkureerivad suurettevõtted kui ka kohalikku arengut soodustavad väikeettevõtted. Sektori ettevõtted on kaasaegsed ja loovad kõrget lisandväärtust, tagades Eesti väliskaubandusele soodsad transpordikanalid ning tõstes Eesti kui rahvusvahelise transpordikoridori konkurentsivõimet. Sektori pakutavad tooted ja teenused on atraktiivsed, tõstes Eesti majanduse ja turismi sihtkoha mainet. Sektori merele avaldatav keskkonnakoormus on vähenenud, meresõiduohutus on paranenud ja õnnetused on vähenenud. Tänu infrastruktuuri paranemisele ja väikeettevõtluse arengule on rannikualad ja saared atraktiivne elukeskkond. Merendusega seotud traditsioonid ja kultuuripärand on säilinud ning neid tutvustatakse aktiivselt.

Arengukava „Merenduspoliitika 2012-2020“ on seadnud prioriteetsed suunised ja eesmärgid merenduse edendamiseks, mis on järgmised:

- 1) **PRIORITEET 1** – Merenduse ettevõtluskeskkond on ettevõtjasõbralik ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline.
  - Eesmärk 1 – Eesti laevandus on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline.
  - Eesmärk 2 – Kaubavood läbi Eesti sadamate on suurenenud.
  - Eesmärk 3 – Reisijate arv rahvusvahelistel laevaliinidel on suurenenud.
  - Eesmärk 4 – Eesti laevaehitus ja -remont on rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised.
- 2) **PRIORITEET 2** - Merendus on ohutu, turvaline ja merekeskkonna seisund on paranenud.
  - Eesmärk 5 – Ohutus ja turvalisus veeliikluses ja sadamates on paranenud.
  - Eesmärk 6 – Merekeskkonna seisund on paranenud.
- 3) **PRIORITEET 3** – Avaliku sektori tegevused toetavad merenduse arengut.
  - Eesmärk 7 – Merenduse korraldus ja seadusandlik baas on tõhusamad.
- 4) **PRIORITEET 4** - Eesti merendusharidus ning teadus- ja arendustegevus on kaasaegsel tasemel.
  - Eesmärk 8 - Eestis antav merendusharidus kindlustab kõigile merendussektori valdkondadele vajalike spetsialistide kaasaegse õppe tasakaalustatud mahus.
  - Eesmärk 9 –Eestis loodud merenduse teadustöö maht ja kvaliteet on tõusnud.
- 5) **PRIORITEET 5** –Rannäärne elu- ja külastuskeskkond on atraktiivne, soodustades mereturismi ja kohaliku ettevõtluse arengut, merekultuuripärandit kantakse edasi.
  - Eesmärk 10 –Mereturism ja merenduse ning randlusega seotud ettevõtlus on arenenud.
  - Eesmärk 11 – Merekultuuripärandi ja -traditsioonide säilimine on tagatud.

4. KSH eesmärk ja strateegilise planeerimisdokumendiga eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

KeHJS §33 kohaselt on keskkonnamõju strateegiline hindamine kohustuslik, kui strateegiliste planeerimisdokumendiga võidakse kavandada olulise keskkonnamõjuga tegevusi.

KSH eesmärk KeHJS §2 lg 2 kohaselt on: 1) arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel; 2) tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse; 3) edendada säästvat arengut.

KSH ehk strateegilise planeerimisdokumendi elluviimise aluseks olevate strateegiliste valikute elluviimise mõju hindamine annab strateegilise planeerimisdokumendi kehtestajale enne otsuse tegemist vajaliku teabe, mis selle otsusega hiljem kaasneb. Mõju hindamise eesmärk on anda strateegilise planeerimisdokumendi koostajale informatsiooni meetmete elluviimisega kaasneva keskkonnamõju kohta.

Käesoleva KSH eesmärkideks on:

- 1) selgitada, kirjeldada ja hinnata meetmekavas kavandatavate uute meetmete rakendamisega kaasneva võivat olulist strateegilist keskkonnamõju ning välja pakkuda negatiivse keskkonnamõju leevendamise ja/või vältimise või positiivse mõju suurendamise meetmeid;
- 2) anda hinnang meetmekavas väljatöötatud meetmete sisemisele kooskõlale ning seostele riiklike ja rahvusvaheliste keskkonnanäesmärkidega;
- 3) meetmekavaga määratud meetmete elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju seireks kavandatud tegevuste ja mõõdetavate indikaatorite kirjeldamine;
- 4) Selgitada, kirjeldada ja hinnata riiklikus arengukavas „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ püstitatud eesmärkide ja kavandatud meetmete rakendamisega kaasneva võivat olulist strateegilist keskkonnamõju ning välja pakkuda negatiivse keskkonnamõju leevendamise ja/või vältimise või positiivse mõju suurendamise meetmeid;
- 5) Anda hinnang arengukavas „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ väljatöötatud eesmärkide ja meetmete sisemisele kooskõlale ning seostele riiklike ja rahvusvaheliste keskkonnanäesmärkidega;
- 6) Arengukavaga „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ määratud meetmete elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju seireks kavandatud meetmete ja mõõdetavate indikaatorite kirjeldamine;
- 7) erinevate huvigruppide kaasamine KSH koostamisse ning neilt tagasiside saamine, mida omakorda arvestada KSH programmi ja aruande koostamisel.

Vastavalt riikliku arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“ peatükile 3 koostatakse arengukava elluviimiseks rakendusplaanid. Käesoleval ajal kehtiv rakendusplaan on määratud aastateks 2014-2016. Seega hakatakse lähiajal tegelema uue perioodi rakendusplaani koostamisega. Lisaks on arengukava peatükis 3 toodud: „2015. aastal vaadatakse üle vajadus arengukava täiendada ja vajadusel uuendatakse seda 2016. aasta lõpuks“. Käesoleva KSH üheks eesmärgiks ongi „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“ arengukavas ja selle rakendusplaanis kavandatud tegevuste analüüsimine ja vajadusel soovitude tegemine uue rakendusplaani koostamiseks.

Mõlemad KSH objektiks olevad arengudokumendid on seotud riikliku ehk üldise tasandiga, millega seatakse põhimõttelised vastava valdkonna eesmärgid. Valdkonnad on määratletud tuginedes meetmekavale eelnevalt välja töötatud mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks vajalikele indikaatoritele ja tunnustele. Vastavalt EL-i merestrateegia raamdirektiivile (2008/56/EU) on arvestatud 11 (üheteistkümne) hea keskkonnaseisundi kvalitatiivse tunnuse ehk teemaga, läbi mille merealade keskkonnaseisundit hinnatakse ja sihte seatakse: bioloogiline mitmekesisus, võõrliigid, kalandus, toiduvõrgustik, eutrofeerumine, merepõhja häirimine, hüdroloogia muutus, saasteained vees, saasteained toidus, mereprügi ning müra ja energia. Nimetatud tunnused ongi kokkuvõtlikult esitatud KSH käsitletavate looduskeskkonna mõjuvaldkondade all. Lisaks on valdkondade määratlemisel arvestatud KSH objektiks olevate arengudokumentide suunitlust ning KehJS toodud nõudeid KSH aruande sisu osas (§ 40).

Arengukava „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ seab üheks eesmärgiks merendusega seotud sotsiaal-majandusliku sektori kõrgetasemelise arengu, millest lähtuvalt on ka KSH programmis kokkuvõtlikult nimetatud peamised merendusega seotud sotsiaal-majanduslikud valdkonnad.

Strateegilise dokumendi elluviimisega kaasneva eeldatavalt olulise keskkonnamõju täpne iseloom ning ulatus selgub mõjude hindamise käigus ning esitatakse KSH aruandes.

Meetmekava elluviimisega ja arengukava „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ ellurakendamisega eeldatavalt kaasneva mõju hindamine looduskeskkonnale (sh veekeskkond, atmosfäär, merepõhi- ja rannikud):

- Mõju mereelustikule- ja elupaikadele (sh mõju kaitsvatele loodusobjektidele ning Natura 2000 alade kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele);
- Mõju merevee kvaliteedile ja merekeskkonna füüsikalistele näitajatele (sh veetalune müra);
- Mõju õhukvaliteedile ja kliimamuutustele;
- Mõju säästvate loodusvarade ja ressursikasutusele.

Meetmekava ellu viimisega eeldatavalt kaasneva sotsiaal-majandusliku mõju hindamine:

- Mõju inimeste heaolule ja tervisele (sh välisõhus leviv müra);
- Mõju merenduse ettevõtluskeskkonnale (sh kalandus, vesiviljelus, turism jt);
- Mõju meretranspordile ja sadamatele (sh meresõiduohutus ja turvalisus);
- Mõju merekultuuripärandile.

Nimetatud valdkondadele avalduvat mõju hinnatakse ja analüüsitakse KSH aruande koostamise käigus.

Hetkel teadaolevate asjaolude alusel võib esineda meetmekava uute meetmete ja arengukava elluviimisel riigipiiriülest mõju. Eelnevat arvestades teavitab Keskkonnaministeerium KSH algatamisest ja võimalikest edaspidistest konsultatsioonidest ning edastab KSH programmi piirkonna naaberriikide Soome, Rootsi ja Läti vastavatele ametiasutustele.

KSH protsessi käigus võib võimaliku uue ja olulise informatsiooni ilmnemisel käsitletavate teemade ring laieneda.

5. KSH metoodika

KSH teostatakse Eesti merestrateegia meetmekava eelnõu koostamise käigus väljatöötatud uutele meetmetele ning selle raames arengukavale „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“.

KSH viiakse läbi vastavalt KeHJS ja olemasolevatele asjakohastele juhendmaterjalidele. KSH tugineb sellele, et hinnatakse strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega tõenäoliselt kaasnevat olulist mõju, nii negatiivset kui positiivset. Keskkonnamõju on oluliselt negatiivne, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara. Keskkonnamõju on oluliselt positiivne, kui see vähendab eeldatavalt oluliselt tegevuskoha keskkonnakoormust (nt vähendatakse keskkonnasaastet või ressursikasutust) või tagatakse meetmed looduslike alade seisundi säilimisele või paranemisele, inimese tervise ja heaolu paranemisele ning kultuuripärandi või vara säilimisele.

KSH koostamisel kasutatakse kaht peamist metoodilist lähenemist: vastavusanalüüs ja välismõjude analüüs.

Vastavusanalüüs kujutab meetmekavaga seatud meetmete hindamist, kuivõrd on meetmekava koostamisel ja vastavuses teiste strateegiliste dokumentidega seatud asjakohaste eesmärkidega (nii arengukava eesmärkide vastavust Euroopa Liidu poliitikas seatud eesmärkidele, kui ka arengukava ühilduvus teiste Eesti asjakohaste riiklike strateegiliste dokumentidega).

Vastavusanalüüsi käigus hinnatakse vastavust muu hulgas järgmiste strateegiliste dokumentide eesmärkide suhtes:

- HELCOM Läänemere tegevuskava;
- Riiklik arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“;
- Veemajanduskavad;
- Eesti säästva arengu riiklik strateegia „Säästev Eesti 21“;
- Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030;
- Looduskaitse arengukava aastani 2020;
- Eesti kalanduse strateegia 2014–2020;
- Harrastuskalapüügi arengukava aastateks 2010-2013;
- Läänemere tegevuskava Eesti rakendusplaan 2012-2015;
- Vette suunatavate fenoolide heidete vähendamise riiklik programm aastateks 2004–2014;
- Riigi jäätmekava 2014-2020;
- Eesti vesiviljeluse sektori arengustrateegia aastani 2020;
- Eesti maaelu arengukava 2014–2020;
- Eesti riiklik turismi arengukava 2014–2020;
- Transpordi arengukava 2014–2020;
- Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“;
- Hiiu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering (kehtestamata);
- Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering (kehtestamata).

KSH läbiviimisel arvestatakse muuhulgas järgmiste õigusaktidega ja juhendmaterjalidega:

- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2001/42/EÜ, 27. juuni 2001, teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta;

- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, 16. aprill 2014, teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (2014/52/EÜ);
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2008/56/EÜ, 17. juuni 2008, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia raamdirektiiv);
- KOMISJONI OTSUS, 1. september 2010, mereakvatooriumi hea keskkonnaseisundi kriteeriumide ja metoodikastandardite kohta (2010/477/EL)
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2000/60/EÜ, 23. oktoober 2000, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (veepoliitika raamdirektiiv)
- NÕUKOGU DIREKTIIV 92/43/EMÜ, 21. mai 1992, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/147/EÜ, 30. november 2009, loodusliku linnustiku kaitse kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 1380/2013, 11. detsember 2013, ühise kalanduspoliitika kohta
- NÕUKOGU DIREKTIIV, 21. mai 1991, asulareovee puhastamise kohta (91/271/EMÜ)
- NÕUKOGU DIREKTIIV, 12. detsember 1991, veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (91/676/EMÜ)
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2001/81/EÜ, 23. oktoober 2001, teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta, sh piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni Göteborgi protokoll 2012. aasta muudatused
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2008/105/EÜ, 16. detsember 2008 (Keskkonna kvaliteedi standardi direktiiv)
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2010/75/EL, 24. november 2010, tööstusheidete kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) NR 1907/2006 (kemikaali ohutuse määrus; REACH määrus)
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) NR 1272/2008, 16. detsember 2008, ainete ja segude klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2012/33/EL, millega muudetakse direktiivi 1999/32/EÜ seoses laevakütuste väävlisisaldusega
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 528/2012, 22. mai 2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2005/35/EÜ, 7. september 2005, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste, sealhulgas kriminaalkaristuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2008/98/EÜ, 19. november 2008, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2000/59/EÜ, 27. november 2000, laevaheitmete ja lastijäätmete vastuvõtmise seadmete kohta sadamates
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/123/EÜ, 21. oktoober 2009, millega muudetakse direktiivi 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2006/7/EÜ, 15. veebruar 2006, mis käsitleb suplusvee kvaliteedi juhtimist ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 76/160/EMÜ

- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2014/89/EL, 23. juuli 2014, millega kehtestatakse mereala ruumilise planeerimise raamistik

Välismõjude analüüs on lähenemine, mis võrdleb kavandatavaid tegevusi välismõjude spektri osas. Välismõjude analüüsi käigus antakse ülevaade käsitletava valdkonna hetkeseisust ning peamistest probleemidest, analüüsitakse, milliseid loodus-, majandusliku ja sotsiaalse keskkonna valdkondi ning millises ulatuses arengukava eesmärkide täitmiseks kavandatavate meetmete/tegevustega mõjutatakse ning vajadusel esitatakse ettepanekuid meetmekava täiendamiseks keskkonnaaspektide osas. Samuti pakutakse vajadusel välja alternatiivseid meetmeid negatiivsete mõjude vähendamiseks ning tehakse ettepanekuid positiivsete mõjude võimendamiseks.

Välismõjude analüüsi käigus hinnatakse mõjusid eeskätt kvalitatiivselt (kirjeldavalt) erinevate loodus- ja sotsiaal-majandusliku keskkonna valdkondade (vt ptk 4) suhtes. Sisuliselt hinnatakse, kuidas meetmekava aitab kaasa Merestrateegia Raamdirektiivist lähtuvalt TÜ Eesti Mereinstituudi poolt 2012. a koostatud töös *Eesti mereala Hea Keskkonnaseisundi indikaatorid ja keskkonnasihtide kogum* ja TTÜ Meresüsteemide Instituudi poolt 2014. a koostatud töös *Mereseire programm* püstitatud keskkonnasihtide saavutamisele.

Võimalusel hinnatakse mõjusid eri keskkonnavaldkondadele ka kvantitatiivselt. Arvestades meetmekava strateegilist taset ja seda, et planeeritud meetmete osas puudub sageli piisavalt detailne informatsioon, on siiski kvantitatiivsete hinnangute andmine keeruline ning seetõttu pole paljude keskkonnavaldkondade osas kvantitatiivsete hinnangute andmine võimalik. KSH käigus antavad hinnangud jagunevad üldjuhul lühi- ja pikaajalisteks.

Kuna KSH lähtub strateegilise planeerimisdokumendi täpsusastmest, hinnatakse ka mõjusid oluliselt üldisemal tasemel kui näiteks detailplaneeringu või tegevusloa tasandil, seejuures ei viida KSH käigus läbi täiendavaid uuringuid. Hinnangute andmisel tuginetakse olemasolevatele seire- ja statistika- ning teadusandmetele.

Meetmekava keskkonnamõju strateegilisel hindamisel on tulenevalt strateegia üldistustasemest aga ka valdkonna keerukusest väga oluline kumulatiivsete mõjude käsitus, sest kumulatiivsete efektide osakaal üldises mõjude spektris võib olla oluline. Kumulatiivsete mõjude hindamine viiakse läbi välismõjude hindamise järgselt.

KSH aruandes käsitletakse täiendavalt:

- kirjeldatakse meetmekava eesmärke ja meetmeid nende saavutamiseks;
- Kirjeldatakse arengukava eesmärke ja meetmeid nende saavutamiseks;
- antakse ülevaade Eesti mereala keskkonnaseisundi esialgne hindamise tulemustest ning peamistest probleemidest (vastavalt Eesti mereala keskkonnamõju hindamised: merestrateegia 1. etapi aruanded: <http://www.envir.ee/merestrategie>) ehk Eesti mereala olemasoleva olukorra kirjeldamine;
- Antakse lühikäik ülevaade Eesti merenduse olukorrast lähtuvalt arengukavas „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ kirjeldatule.
- esitatakse Eesti mereala Hea Keskkonnaseisundi indikaatorid ja keskkonnasihtide kogumi lühikokkuvõte;
- esitatakse vajadusel ettepanekud meetmekava täiendamiseks keskkonnaaspektide osas, mis ei ole meetmekavas käsitlust leidnud;
- Esitatakse vajadusel ettepanekud arengukava järgmiste perioodide rakenduskava tarbeks.

6. Strateegilise planeerimisdokumendi koostamisest eeldatavalt mõjutatavad ja huvitatud asutused ning isikud

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu, on esitatud alljärgnevas tabelis 1.

Tabel 1. Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi antud strateegilise planeerimisdokumendi vastu.

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Teavitatakse vastavalt KeHJS §37 lg1
Keskkonnaministeerium	Meetmekava koostamise korraldaja, KSH järelevalvaja	e-kirjaga
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Sadamad, merendus üldisemalt	e-kirjaga
Siseministeerium	Mereplaneeringute teema haldamine ja merereostusseire temaatika ning mereotsingute ja -pääste korraldamine, merereostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise korraldamine	e-kirjaga
Põllumajandusministeerium	Kalamajandus, toiduohutus, põllumajandustegevus	e-kirjaga
Haridus- ja Teadusministeerium	Teadus-arendustegevus probleemide lahendamisel	e-kirjaga
Sotsiaalministeerium	Tööhõive, supusrannad	e-kirjaga
Keskkonnaamet	Kaitsealuste loodusobjektide osas kaitsealade valitseja	e-kirjaga
Keskkonnaagentuur	Riikliku keskkonnaseire korraldaja	e-kirjaga
Terviseamet	Tervisekaitse ja -ohutus (supelrannad)	e-kirjaga
Veeteede Amet	Sadamad, laevateed, akvatooriumid, ankrualad ja navigatsioonimärgistus	e-kirjaga
Põllumajandusamet	Põllumajandustegevus, maaparandus	e-kirjaga
Politsei- ja Piirivalve Amet	Mereotsingute ja -pääste	e-kirjaga

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Teavitatakse vastavalt KeHJS §37 lg1
	korraldamine, merereostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise korraldamine.	
Saare Maavalitsus	Merega piirnevad maavalitsused. Võivad olla mõjutatud meetmekava tegevustest	e-kirjaga
Lääne Maavalitsus		e-kirjaga
Hiiu Maavalitsus		e-kirjaga
Harju Maavalitsus		e-kirjaga
Lääne-Viru Maavalitsus		e-kirjaga
Ida-Viru Maavalitsus		e-kirjaga
Pärnu Maavalitsus		e-kirjaga
Merega piirnevad Eesti kohalikud omavalitsused	Võivad olla mõjutatud meetmekava tegevustest	e-kirjaga
Eesti Sadamate Liit	Sadamatega seotud küsimused	e-kirjaga
Eesti Laevaomanike Liit	Meretranspordiga seotud küsimused	e-kirjaga
Eesti Laevajuhtide Liit		e-kirjaga
Eesti Keskkonnaühenduste Koda	Keskkonnakaitse edendamine.	e-kirjaga
Eesti Kalurite Liit	Kalurite esindamine.	e-kirjaga
Eesti Kalaliit	Kalurite esindamine.	e-kirjaga
laiem avalikkus	On huvitatud maksimaalselt kõrge kvaliteediga keskkonnast.	Teavitatakse ajalehes ja Ametlikes Teadaannetes.

KSH aruande koostamise käigus võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

7. KSH läbiviimise ning tulemuste avalikustamise ajakava

KSH läbiviimise ajakava on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. KSH läbiviimise ajakava.

KSH etapid	Läbiviimise aeg
KSH algatamine.	08.04.2015
Eelinfo koondamine ja KSH programmi koostamine	01.06.2015 – 05.06.2015
KSH programmile asutuste seisukohtade küsimine	08.06.2015 – 03.07.2015
KSH programmi täiendamine vajadusel lähtuvalt asutuste seisukohtadest ja asutuste seisukohtadele vastuste koostamine	06.07.2015 – 08.07.2015
KSH programmi avaliku väljapaneku korraldamine	09.07.2015 – 10.07.2015

KSH etapid	Läbiviimise aeg
KSH programmi avalik väljapanek	13.07.2015 – 27.07.2015
KSH programmi avalik arutelu	27.07.2015
KSH programmile naaberriikide Soome, Rootsit, Venemaa ja Läti seisukohtade küsimine	25.06.2015 – 25.08.2015
KSH programmi täiendamine vastavalt avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemustele ja vajadusel vastavalt naaberriikide seisukohtadele ning KSH programmi heakskiitmisele esitamine	27.07.2015 – 28.08.2015
KSH programmi heakskiitmine	28.08.2015 – 14.09.2015
KSH aruande koostamine	28.07.2015 – 01.10.2015
KSH aruande avalikustamise korraldamine	01.10.2015 – 02.10.2015
KSH aruande avalik väljapanek	02.10.2015 – 22.10.2015
KSH aruande avalik arutelu	22.10.2015
KSH aruande täiendamine peale avaliku väljapaneku ja arutelu toimumist ja KSH aruande esitamine heakskiitmiseks	23.10.2015 – 26.10.2015
KSH aruande heakskiitmine	26.10.2015 – 24.11.2015

8. Strateegilise planeerimisdokumendi ja selle KSH koostamise korraldaja, strateegilise planeerimisdokumendi kehtestaja, KSH järelevalvaja ja KSH eksperdi andmed

Meetmekava koostamise algataja ja kehtestaja: Keskonnaministeerium Narva mnt 7a 15172 Tallinn Kontaktisik: Keskonnaministeeriumi merekeskkonna osakonna nõunik Agnes Villmann Telefon: 626 2936 E-post: agnes.villmann@envir.ee	KSH järelevalvaja: Keskonnaministeerium Narva mnt 7a 15172 Tallinn Kontaktisik: Keskonnaministeeriumi keskkonnakorralduse osakonna peaspetsialist Maris Malva Telefon: 626 0742 E-post: maris.malva@envir.ee
Meetmekava keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise korraldaja: Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ Kontaktisik: projektide büroo projektijuht Marek Nurmik, Telefon: 555 47923 E-post: marek.nurmik@klab.ee	Meetmekava koostaja: Säästva Eesti Instituut Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus Kontaktisik: Sulev Nõmmann Telefon: 53311618 E-post: sulev.nommann@seit.ee Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut Kontaktisik: Georg Martin Telefon: 6718936 E-post: georg.martin@ut.ee Tallinna Tehnikaülikooli Meresüsteemide Instituut Kontaktisik: Urmas Lips Telefon: 6204304 E-post: urmas.lips@msi.ttu.ee
Arengukava koostamise algataja ja kehtestaja: Vabariigi Valitsus Stenbocki maja, Rahukohtu 3, 15161 Tallinn Üldtelefon: 693 5555 E-post: riigikantselei@riigikantselei.ee	Arengukava koostamise korraldajaks oli: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Kontaktisik: Transpordi arengu ja investeringute osakonna juhataja Toomas Haidak Telefon: 6256470 E-post: toomas.haidak@mkm.ee

KSH koostajad:	
OÜ Alkranel Riia 15B, 51 010 Tartu Kontaktisik: Alar Noorvee Telefon:: 736 6676; 5540579 E-post: alar@alkranel.ee	TTÜ Meresüsteemide Instituut Akadeemia tee 15a, 12618 Tallinn Kontaktisik: Taavi Liblik Telefon: 620 4315 E-post: taavi.liblik@msi.ttu.ee

KSH töörühm on järgmine:

- Alar Noorvee, OÜ Alkranel KSH juhtekspert;
- Taavi Liblik, TTÜ Meresüsteemide Instituudi vanemteadur;
- Natalja Kolesova, TTÜ Meresüsteemide Instituudi nooremteadur;
- Elar Pöldvere, OÜ Alkranel keskkonnaekspert;
- Tanel Esperk, OÜ Alkranel keskkonnaspetsialist;
- Reet Kivisild, OÜ Alkranel keskkonnaspetsialist;
- Veljo Kabin, OÜ Alkranel keskkonnaspetsialist.

Vajadusel kaasatakse KSH koostamisse täiendavalt teisi eksperte.

KSH töörühma juht Alar Noorvee omab KSH läbiviimise õigust (vastavalt KeHJS §34 lg 3) sest:

- Omab enam kui 10-aastast töökogemust keskkonnamõju hindamiste ja keskkonnamõju strateegiliste hindamiste juhteksperdina. Omab keskkonnamõju hindamistest alates 2000. aastast. On seejuures läbi viinud mitmed üld- ja detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilised hindamised (<http://www.alkranel.ee>)
- On omandanud kõrghariduse keskkonnatehnoloogias (PhD) Tartu Ülikooli Geograafia Instituudis ning läbinud Keskkonnamõju hindamise ainekursuse (2 AP) Tartu Ülikooli Geograafia Instituudis 2002. a ning Kohaliku ja regionaalse arengu planeerimise ainekursuse (2 AP) Tartu Ülikooli Geograafia Instituudis 2005. a. (1 AP = 40 tundi maht)
- Ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ja hindamisega seotud õigusakte. Kasutatavad metoodilised juhendmaterjalid:
  - Euroopa Komisjoni juhend “Guidelines for the Assessment of Indirect and Cumulative Impacts as well as Impact Interactions” (mai 1999, inglise keeles) <http://www.envir.ee/91552>
  - Therivel, R. „Strategic Environmental Assessment in Action“ London, 2004.
  - „Sustainability Appraisal of Regional Spatial Strategies and Local Development Documents“ Office of Deputy Prime Minister, London 2005.
  - Commission's Guidance on the implementation of Directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment.

9. Ametiasutustelt seisukoha küsimine

KSH läbiviija ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja küsivad KSH programmi eelnõu kohta seisukohti järgnevatelt asutustelt (e-kirjaga):

- Keskkonnaministeerium;
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

- Siseministeerium
- Põllumajandusministeerium
- Haridus- ja Teadusministeerium
- Sotsiaalministeerium
- Keskkonnaamet
- Veeteede Amet.

KSH programmi koostas koostöös KSH ekspertgrupiga.

Alar Noorvee
OÜ Alkranel
Riia 15B, 51010 Tartu
55 40 579
7 366 676
alar@alkranel.ee

KSH PROGRAMMI LISAD

Lisa 1. KSH algatamiskorraldus

KESKKONNAMINISTEERIUM

KÄSKKIRI

08.04.2015 nr 342

"Meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks" keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lg 1 punkti 1, § 6 lõike 1, § 34 lõike 1, § 35 lõigete 1, 2 ja 5, § 46 alusel ning lähtudes Vabariigi Valitsuse 10. detsembri 2009 määruse nr 168 "Keskkonnaministeeriumi põhimäärus" § 10 punktist 1 ja §-st 11 ning võttes arvesse Vabariigi Valitsuse 02. augusti 2012. a korraldust nr 342 riikliku arengukava "Eesti merenduspoliitika 2012-2020" ning Vabariigi Valitsuse 12. detsembri 2013. a korraldust nr 550 „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ rakendusplaani aastateks 2014-2016 heakskiitmine:

1. Algatan seoses „Meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks“ (edaspidi *meetmekava*) koostamisega keskkonnamõju strateegilise hindamise, kuna arengukavaga võidakse kavandada olulise keskkonnamõjuga tegevusi.
2. Meetmekava koostamise eesmärgiks on teha kindlaks meetmed, mida tuleb võtta Eesti merealas hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks ning kehtestatud keskkonnavalaste sihtide saavutamiseks. Tagada tuleb meetmete kulutõhusus ja tehniline teostatavus ning enne iga uue meetme kehtestamist tuleb teha mõjuhindamisi, sh tulude ja kulude analüüse. Meetmekava koostamisel tuleb võtta arvesse mõju, mida meetmed avaldavad vetele väljaspool oma mereala, et minimeerida kahju ja võimaluse korral avaldada positiivset mõju kõnesolevatele vetele.
3. Meetmekava koostamise algataja ja koostamise korraldaja ning keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldaja on Keskkonnaministeerium (kontaktisik Keskkonnaministeeriumi merekeskkonna osakonna nõunik Agnes Villmann, telefon 626 2936, e post agnes.villmann@envir.ee). Keskkonnamõju strateegilise hindamise hanke viib läbi Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ Euroopa Majanduspiirkonna Finantsmehhanismi 2009–2014 programmi „Integreeritud sise- ja mereveekogude majandamine“ raames. Keskkonnamõju strateegilise hindamise koostaja on hanke tulemusena valitud parim pakkuja. Meetmekava kinnitaja on Vabariigi Valitsus.

4. „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ arengukava ja selle rakendusplaaniga ning meetmekava keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsusega on võimalik tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel.

(allkirjastatud digitaalselt)

Mati Raidma

Minister

Saata: kantsler, asekanclerid, merekeskkonna osakond, keskkonnakorralduse osakond, analüüsi- ja planeerimisosakond

DIGITAALALLKIRJADE KINNITUSLEHT

ALLKIRJASTATUD FAILID

FAILI NIMI

FAILI SUURUS

Kaskkiri_1_24032015_170029_TE.rtf

180 KB

ALLKIRJASTAJAD

nr. NIMI

ISIKUKOOD

AEG

1

Mati Raidma

36504074244

08.04.2015 16:31:06 +03:00

ALLKIRJAKEHTIVUS

ALLKIRI ON KEHTIV

ROLL/RESOLUTSIOON

ALLKIRJASTAJA ASUKOHT (LINN, MAAKOND, INDEKS, RIIK)

ALLKIRJASTAJA SERTIFIKAADI SEERIANUMBER

1278322389

SERTIFIKAADI VÄLJAANDJA NIMI

VÄLJAANDJA VÕTME IDENTIFIKAATOR

ESTEID-SK 2007

48 06 DE BE 8C 87 57 95 80 78 63 FA 9C 23 2B 2B A0 3A 18 75

ALLKIRJASÕNUMILÜHEND

B9 EE D3 52 F2 60 B9 54 62 37 81 7E 67 58 DD 01 72 8E 74 59

Selle kinnituslehe lahutamatu osa on lõigus "Allkirjastatud failid" nimetatud failide esitus paberil.

MÄRKUSED

Lisa 2. Eesti merestrategia meetmekava eelnõu koostamise käigus välja töötatud esialgsed uued meetmed

Tabel 1. Ekspertühma poolt väljapakutud uute meetmete loend (meetmete loend ei ole lõplik ning tabeli sisu täiendatakse meetmekava eelnõu koostamise käigus).

Nr	Meetme nimetus	Meetme lühikirjeldus
1	Merekaitsealade võrgustiku loomine majandusvööndis	Eelnevate ja uute ettepanekute põhjal luuakse merekaitsealade võrgustik Eesti majandusvööndis, koostatakse nende kohta kaitsealadele kaitsekorralduse kavad. i) Olemasolevate inventuuride ja modelleerimistulemuste analüüs. ii) Lisauuringute läbiviimine (modelleerimine ja välitööd valitud piirkondades) iii) Kaitsealade paiknemise ja kaitse eesmärkide ettepaneku koostamine (koos kaitse eesmärkidega ja konkreetse kaitse meetmetega) iv) Kaitsekorralduskavade kinnitamine (potentsiaalselt 2 ala: Vilsandist läänes, Hiiumaalt loodesse – madalamad alad) v) Kaitseala (-de) majandamine – märgistus merekaartidel, perioodiline seisundi hinnang (seire kord 6 aasta jooksul). vi) Üldsuse teavitamiseks seminaride/ ettekannete/ teabepäevade ja raadio/TV intervjuude läbiviimine vii) Järelevalve tagamine kaitsealadel
2	Viigri kava vastuvõtmine ja rakendamine	Võetakse vastu ja rakendatakse Viigerhülge kava. i) Ettevalmistatud kava analüüs ii) Avalikustamine iii) Vastuvõtmine iv) Rakendamine v) Viigerhüljestele vajalike elupaikade kaitsmine ja spetsiaalsete kaitsealade moodustamine, kalanduse kaaspüügi ja salaküttimise vähendamine, viigri populatsioonide seire, järelvalve teostamine kaitsealadel mil viigrid kasutavad elupaika kõige intensiivsemalt vi) Üldsuse teavitamine hüljeste bioloogiast – populaarteaduslikud raamatud, raadio/Tv saated
3	Vesiviljeluse piirkondlike kavade väljaarendamine	Vesiviljelustootmise jätkusuutliku kasvu tingimuste loomine, vesiviljeluse ruumilise planeerimise edendamine, vesiviljeluse ja keskkonna vahelise konfliktide ennetamine läbi piirkondlike kavade koostamise. i) Piirkondlikul tasemel viiakse läbi uuringud vesiviljeluse eri liikide ja vormide võimalustest ja võimalikest keskkonnamõjudest. ii) Koostatakse piirkondlikud vesiviljeluse kavad, mis sisaldavad soovitusi ja piiranguid iii) Kavade KMH/KSH iv) Kavade kinnitamine v) Seminaride/ettekannete/teabepäevade, raadio/TV intervjuude läbiviimine vesiviljeluse teemal
4	Teavituse korraldamine võõrliikide teemal	Laialdaste huvirühmade (töõndus- ja harrastuskalurid, vesiviljelus, looduskaitsejad, laeva- ja veesõidukite omanikud, kohalikud omavalitsused jne.) süsteemne teavituskampaania võõrliikide invasioonidest, nende levikuteedest ja ohtudest eesmärgiga vähendada edasisi invasiooniriske ja võõrliikide mõjusid. i. Teabe kogumine ja süstematiseerimine ii. Teabe edastamine üldsusele ja huvirühmadele

5	Rahvusvahelise ballastvee konventsiooni (BWMC) ratifitseerimine, rakendamise hõlbustamine läbi osaluse plaanitavas piirkondlikus teabesüsteemis ja selle rakendamine.	i. 2004. aastal vastu võetud Rahvusvahelise ballastvee konventsiooni ratifitseerimine ja rakendamine Eestis. Koostöös teiste Läänemere riikidega koordineeritult HELCOM'is. ii. Osalemine plaanitavas piirkondlikus teabesüsteemis, mis hõlmab sadamauuringute, seire (sh. varajase hoiatamise süsteem) ja ohuhindamise käigus saadud asjakohase teabe, et hõlbustada BWM konventsiooni rakendamist. Tegevus: rahvuslike andmete agregatsioon ja edastamine HELCOM'ile iii. põhjendatud erandite A-3 ja vabastuste A-4 süsteemi kehtestamine. Tegevus: osalemine HELCOM' Ballasti töögrupis;
6	Piirkondlike kalapüügi-piirangute väljatöötamine.	Kalaasurkondadele ökoloogiliselt ja bioloogiliselt olulistes piirkondades kehtestada ajutised püügipiirangud (eeskätt kudealade ja kudema siirduvate kalade kaitseks) i) Püügipiirangutega kaitset vajavate kalaasurkondade ning neile ökoloogiliselt ja bioloogiliselt oluliste piirkondade ning perioodide välja selgitamine. ii) Püügipiirangute ruumilise ja ajalise kestvuse eelnõu (meetme rakenduskava) väljatöötamine. iii) Huvigruppide teavitamine ja kooskõlastamine (2-3 kohtumist vastavate piirkondade huvigruppidega). iv) Meetme eelnõu (koos rakenduskavaga) vastuvõtmine. v) Järelevalve teostamine.
7	Väheväärtusliku kala realiseerimise soodustamine	Süsteemi väljatöötamine (nt. soodustuste, toetuste, stardiabi, teadus ja arendustegevuse toetamise kaasabil) võimaldamaks ära kasutada seni sisuliselt väärtusetu või jäätmetena käsitletav väheväärtuslik, sihtliikide püügil kaaspüügina püütud kala ning kalatööstuse jääkmaterjalid. i) Väärtusliku kala osakaalu selgitamine töönduspüükides. ii) Väheväärtusliku kala optimaalseima kasutuse (kalajahu, eksport jne) kindlaksmääramine. iii) Kooskõlastatakse huvigruppidega (2-3 kohtumist vastavate piirkondade huvigruppidega). iv) Meetme eelnõu (koos rakenduskavaga) väljatöötamine. v) Huvigruppide teavitamine ja kooskõlastamine (2-3 kohtumist vastavate piirkondade huvigruppidega). vi) Meetme eelnõu vastuvõtmine. vii) Meetme administreerimine
8	Püügivõimsuse kohandamine vastavalt HKSi tingimustele	Olemasoleva püügivõimsuse (kutseliste kalapüügivahendite piirarv maakondade kaupa, mis kehtestatakse igal aastal valitsuse määrusega) kohandamine tagamaks HKSi i) Määratakse kalaasurkonnad, kelle HKS tagamiseks meede on vajalik. ii) Meetme eelnõu (koos rakenduskavaga) väljatöötamine. iii) Huvigruppide teavitamine ja kooskõlastamine (2-3 kohtumist vastavate piirkondade huvigruppidega). iv) Meetme eelnõu (koos rakenduskavaga) vastuvõtmine. v) Järelevalve teostamine.
9	Töõnduskalade piirmõõtude inventuur ja kaasajastamine	Väljapüütavatele töõnduskaladele kehtestatud piirmõõdud hinnatakse üle kalaliikide kaupa ja vajadusel kehtestatakse uued piirmõõdud. i) Määratakse kalaasurkonnad, kelle HKS tagamiseks meede on vajalik. ii) Meetme eelnõu (koos rakenduskavaga) väljatöötamine.

		iii) Huvigruppide teavitamine ja kooskõlastamine (2-3 kohtumist vastavate piirkondade huvigruppidega). iv) Meetme eelnõu (koos rakenduskavaga) vastuvõtmine. v) Järelevalve teostamine.
10	Veeldatud maagaasi (LNG) kasutamine laevakütusena	Veeldatud maagaasi kasutamise laevakütusena arendamine ja soodustamine Läänemere piirkonnas.
11	Läänemerele kui eriti tundlikul merealal laevadelt reovee vette juhtimise lõpetamine, sh ristluslaevadelt reovee vastuvõtuvõimsuste tagamine sadamates	Kõigis tasulisi sadamateenuseid pakkuvates sadamates peab olema tagatud laeva, ka suurte kruisilaevade reovee (toaletiseptikud jt) tühjendamise võimalus. Teenuse kättesaadavus võimaldab vältida laevareovee mittenõuetekohasest käitlemisest tulenevat merereostust orgaanika, lämmastiku, fosfori, sünteetiliste pesuainete (detergendid), nakkusohutlike mikroobide ja laevatoalettidest visatud prügi, sh hügieenivahenditega. Meetme elluviimise järgselt on kõigis eripiirkonna sadamates piisavalt erinevatele laevadele kohandatavaid reovee vastuvõtu- või reoveepuhastisse juhtimise seadmeid. Reovee kanaliseerimine on kooskõlastatud kohalike reoveepuhastusjaamadega.
12	Toitainete, ohtlike ainete ja prügi sissekande ohjamine otse merre juhitavas sadamevees - sadeveekanalisatsiooni ja puhastussüsteemide väljaehitamine	Toitainete, ohtlike ainete (sh naftasaadused, detergendid, antifriisid), tahkete raskesti-lagunevate materjalide (plastik) toitainete ja mikroobse reostuse (sh patogeene) sissekande ohjamine sadame- ja uhtevete kogumis- ja eelpuhastussüsteemide korrastamise või rajamisega. Sadamevee ja uhtevete käitlemiseks sobivaima ja ökonoomseima viisi leidmisel teiste riikide kogemuste arvestamine.
13	Kiiralaevalainetuse piiramiseks meetmete kehtestamine (piirangute kehtestamine eeldatava mõju korral)	Kiiralaevalainetuse piiramiseks meetmete kehtestamine (piirangute kehtestamine eeldatava mõju korral)
14	Mereprügiga seotud keskkonnahariduslike ürituste ja talgute korraldamine	Mereprügiga seotud keskkonnahariduslike ürituste korraldamine. Prügikogumise korraldamine randades ja üritustel, prügikogumitalgute läbiviimise toetamine.
15	Mikroplastiku (mereprügi) pilootseire teostamine ning edasisese seirekava kinnitamine	Mikroplastiku (mereprügi) pilootseire läbiviimine ja edaspidise seire kavandamine. Kavandamise tarbeks mikroplastiku allikate ja merekeskkonna leviku ning keskkonnamõjude täiendav uurimine, mille põhjal on võimalik otsustada mereprügi seire otstarbekust lähtuvalt HELCOM Baltic sea Action Plan on Marine Litter (BSAP ML) soovitudest.
16	Ühekordselt kasutatavate plastikkottide ja plastikpakendite kasutuse vähendamine, asjakohase teavituse ja harivate tegevuste toetamine	Ühekordselt kasutatavate plastikkottide ja -pakendite kaubandusliku kasutuse piiramiseks meetmete väljatöötamine ja nende meetmete rakendamine. Merel ja otseselt merega piirneval territooriumil (supelrannad, sadamad, veesõidukid) ühekordselt kasutatavatele pakendite kasutamisele rangemate nõuete kehtestamine, keskkonnasõbralike alternatiivpakendite kasutuselevõtu soodustamine, jäämekäitluskorralduse tõhustamine. Soodustuste, toetuste ja regulatsioonide süsteemi arendamine ja rakendamine jäätmetekke vähendamiseks. MARPOL 73/78 Rahvusvaheline konventsioon merereostuse vältimiseks laevadelt Lisa V Laevade prügist põhjustatud reostuse vältimine - Prügi kõrvaldamine eripiirkonnas.
17	Riikliku koordineeritud tegevuskava koostamine kalapüügivahendite hülgamise ennetamiseks ning hüljatud	Hüljatud kalavõrgud jt püügivahendid kahjustavad mereelustikku (eelkõige hülgeid, merelinde ja kalu) ning risustavad merd. Olukorda parandab riikliku koordineeritud tegevuskava koostamine kalapüügivahendite hülgamise ennetamiseks, juba hüljatud kalapüügivahendite kaadistamine ja nende merest kõrvaldamine. EL

	kalapüügivahenditest mere puhastamiseks	regulatsioonide 404/2011 võrkude märgistamise ja 1224/2009 kadunud võrkudest teavitamise kohta rakendamine ja selle rakendamise efektiivsuse kontroll.
18	Kadunud püügivahendite koristamise (kampaniate) korraldamine	Kadunud püügivahendite koristamiseks talgute, kampaniate korraldamine ning kohalike elanike omaalgatuslike koristusürituste toetamine. Aitab kaasa <u>MARPOL 73/78 Rahvusvaheline konventsioon merereostuse vältimiseks laevadelt Lisa V Laevade prügist põhjustatud reostuse vältimine - Prügi kõrvaldamine eripiirkonnas</u> ja <u>EL regulatsioonide 404/2011 võrkude märgistamise ja 1224/2009 kadunud võrkudest teavitamise kohta rakendamine ja selle rakendamise efektiivsuse kontroll</u> rakendumisele.
19	Sadamates ühtlustatud eritasuvaba mereprügi vastuvõtusüsteemi korraldamine.	Sadamates ühtlustatud eritasuvaba mereprügi vastuvõtusüsteemi korraldamine, mis tagaks HELCOM soovitus 28E/10 täieliku rakendamise, sh kalapüügil väljapüütud mereprahi ja alates 1. jaanuarist 2006 MARPOL 73/78 V lisas käsitletud jäätmete eritasuta vastuvõtmise sadamates. Meede aitab kaasa <u>MARPOL 73/78 Rahvusvaheline konventsioon merereostuse vältimiseks laevadelt Lisa V Laevade prügist põhjustatud reostuse vältimine - Prügi kõrvaldamine eripiirkonnas</u> rakendumisele.
20	Jäätmetest tuleneva merekeskkonna prügistumise vähendamine ning vastava seire ja järelevalve tõhustamine	Jäätmetest tuleneva merekeskkonna prügistumise vähendamine ning vastava seire ja järelevalve tõhustamine. Viiakse ellu vastavalt seiret käsitlevatele tegevustele ja eesmärkidele Eesti Keskkonnanstrateegias aastani 2030 ja Riigi jäätmekava 2014-2020 rakendusplaanis aastateks 2014-2017. Meede tuleneb ka HELCOM nõudest - koostada Marine litteri tegevuskava (Riiklike ja piirkondlike mereprügi vältimise ja vähendamise tegevuskavade koostamine). See meede haarab ka jäätmekäitlusnõuete karmistamist ehitusplatsidel, sh platsil ehitusjäätmete liigiti kogumise korraldamist, ehitusplatsi piiramist ja ehitusjäätmete koristamist ning nende tegevuste läbiviimise kontrollimist. Ehitusprahi loodusesse kandumine võib põhjustada reostust ohtlike kemikaalidega, nagu nonüülfenoolid ja nende etoksalaadid (NPED), klooritud parafinid (SCCPd), ehituslikesse vahtudesse ja polüstüreenplaatidesse lisatud leegi aeglustid (HBCCDd). NPED, NPED, SCCPd on määratud ohtlikuks vesikeskkonnale EL veepoliitika raamdirektiivis ning kuuluvad ohtlike ainete prioriteetsete ohtlike ainete gruppi HELCOMi Läänemere Tegevuskavas.
21	Impulsshelide registri loomine	Impulsshelide registri loomine; impulsheli tekitavate tegevuste ja mürataset iseloomustavate andmete kogumine lubade andmebaasist
22	Merealade ruumilise planeerimise rakendamine, üleriigilise mereplaneeringu koostamine	Koostatakse ja kinnitatakse üleriigiline mereala ruumiline planeering. i) Kogutakse informatsioon merealade kasutuse ka kasutushuvide kohta ii) Viiakse läbi konfliktianalüüs selgitamaks välja ruumiliste konfliktide olemasolu ja paigutus. iii) Avalikustamise ja kaasamisprotsessi käigus minimeeritakse võimalikud ruumilised konfliktid eri mereruumi kasutuste vahel. iv) Viiakse sisse vajalikud muudatused seadusandlusesse ja rakendusaktidesse. v) Teostatakse planeeringu KSH

23	Juhendmaterjalide koostamine merekeskkonnaalaste tegevuste ja lubade väljastamise ja järelvalve teostamiseks	Koostatakse juhendmaterjalide pakett, mis katab kõiki merekeskkonna tegevustega seotud menetlus ja järelvalve toiminguid. Siia kuuluvad ka lubade menetlemise keskkonnalasend nõuded ja piirmäärad, keskkonnaseire miinimumnõuded jne. i) Viiakse läbi merekasutuse reguleerivate normatiivdokumentide ja juhendmaterjalide inventuur selgitamaks välja valdkonnad, kus hetkel vastavad juhendmaterjalid puuduvad. ii) Valdcondlikke juhendmaterjalide väljatöötamine ja vajalike uute normatiivdokumentide koostamine.
24	Töhistatakse järelvalvet olemasolevate regulatsioonide ja piirangute täitmise üle	Töhistatakse järelvalvet kõigi olemasolevate mereseisundi otseste, kaudsete või potentsiaalsete negatiivsete mõjurite piirangutest kinnipidamise ja regulatsioonide täitmise üle.

Lisa 3. KSH programmi eelnõule saabunud seisukohad (enne avalikustamist) ja nendega arvestamine

1. Sotsiaalministeeriumilt saabus 20.06.2015. a e-kirjaga alljärgnev seisukoht:

Saatja: **Ramon Nahkur** <Ramon.Nahkur@sm.ee>

Kuupäev: 22. juuni 2015 12.03

Teema: Seisukoha küsimine KSH programmi eelnõu sisu osas

Saaja: "marek.nurmik@klab.ee" <marek.nurmik@klab.ee>

Tere

Täname, et saatsite meile „Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja

säilitamiseks“ keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi eelnõu tutvumiseks. Palume KSH aruandes mõju inimese tervisele eraldi peatükina välja tuua.

SoM-i poolseks kontaktisikuks KSH osas on Ramon Nahkur (ramon.nahkur@sm.ee, tel: 626 9149).

Lugupidamisega,

Ramon Nahkur
Sotsiaalministeerium
Rahvatervise osakond

Peaspetsialist
626 9149

Vastus: KSH programmi peatükis 4 on sotsiaal-majanduslike mõjude alamvaldkonnana märgitud ka „mõju inimeste heaolule ja tervisele“. Vastavat alamvaldkonda käsitletakse ka KSH aruandes.

2. **Põllumajandusministeeriumilt** saabus 29.06.2015. a kirjaga nr 6.1-14/5714-1 alljärgnev seisukoht:

**PÕLLUMAJANDUS-
MINISTEERIUM**

Hr Margus Kört
OÜ Eesti Keskkonnauuringute
Keskus

Teie: 17.06.2015 nr 1-9/302

Meie: Kuupäev digiallkirjas nr 6.1-14/5714-1

Vastus seisukoha küsimisele KSH programmi eelnõu sisu osas

Lugupeetud Margus Kört

Põllumajandusministeerium teeb „Eesti merestrategia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks“ keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi eelnõu osas järgnevad kommentaarid ja ettepanekud:

1. Lisa 2 punktis 3 toodud vesiviljeluse piirkondlike kavade väljaarendamise osas on Põllumajandusministeeriumi tellimusena valmimas kaks uuringut: 1) „Vesiviljeluse laiendamiseks sobivate alade kaardistamise, vajalike infrastruktuuride arendamise ja innovatsiooniliste tehnoloogiate elluviidavus“; 2) „Vertikaalne integratsioon vesiviljeluses, senine kogemus, sotsiaalmajandusliku mõju ja vesiviljeluse laiendamiseks sobivamate alade kaardistamise, vajalike infrastruktuuride arendamise ja innovatsiooniliste tehnoloogiate elluviidavuse uuring Eestis Saaremaa näitel“.
2. Lisa 2 punktis 7 toodud tegevused on Põllumajandusministeeriumi hinnangul juba tehtud läbi mahuka uuringu „Võimalikud lahendused väheväärtusliku kalatoorme väärimisest Eestis“, mis on leitav veebilehel <http://www.kalateave.ee/et/teadus-ja-arendustegevus/uurimused/5130-voimalikud-lahendused-vahevaartusliku-kalatoorme-vaarindamiseks-eestis-toidu-ja-fermentatsioonitehnoloogia-arenduskeskus-ning-eesti-kalapuugiuhistu-2015>
3. Palume lisas 2 toodud meetmekava eelnõu koostamise käigus välja töötatud esialgsete uute meetmete osas lisada ka meetmete rakendaja ja finantseerimisallikas.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Urmas Kruuse
Maaeluminister

Karmen Limmer
625 6132
karmen.limmer@agri.ee

Lai tn 39 // Lai tn 41 / 15056 Tallinn / 625 6101/ pm@agri.ee / www.agri.ee
Registrikood 70000734

Vastus: Arvestame Teie poolt viidatud uuringutega KSH aruande koostamisel. Kirja punkti 3 osas märgime, et KSH programmi lisas 2 on toodud esialgsed uued meetmed. Siinkohal on oluline märkida, et meetmekava koostamine toimub paralleelselt KSH aruande koostamisega. Meetmekava meetmeid täpsustatakse ja täiendatakse meetmekava koostamise käigus ja selgitused meetmete kohta antakse meetmekavas ja KSH aruandes. KSH programmi menetluse käigus veel esialgseid meetmeid puuduvatele küsimustele täpsemalt ei vastata. Küll aga kaalutakse teie tehtud märkusi ja ettepanekuid KSH aruande ja meetmekava koostamisel.

3. **Keskkonnaametilt** saabus 29.06.2015 kirjaga nr 6-8/15/13951-3 alljärgnev seisukoht:

KESKKONNAAMET

Margus Kört
juhatuse esimees
OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus
info@klab.ee

Teie 08.06.2015 nr 1-9/289
16.06.2015 nr 1-9/302
Meie 29.06.2015 nr 6-8/15/13951-3

**Seisukoht „Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala
hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks“
keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi osas**

Austatud Margus Kört

Olete esitanud Keskkonnaametile seisukoha andmiseks „Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks“ (edaspidi nimetatud *Eesti merestrateegia meetmekava*) keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi nimetatud *KSH*) programmi.

Keskkonnaamet esitab järgmised ettepanekud KSH programmi täiendamiseks:

1. KSH programmi ptk 2 kohaselt on KSH objektiks „Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks“ ja selle raames riiklik arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“, et hinnata merenduspoliitika ja meetmekava omavahelist kooskõla. KSH programmi ptk 4 järgi on KSH üheks eesmärgiks mh selgitada, kirjeldada ja hinnata riiklikus arengukavas „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ püstitatud eesmärkide ja kavandatud meetmete rakendamisega kaasnedes võivad olulist strateegilist keskkonnamõju ning välja pakkuda negatiivse keskkonnamõju leevendamise ja/või vältimise või positiivse mõju suurendamise meetmeid.

Palume KSH programmis selgelt välja tuua, kuidas on kavandatud kasutada arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“ KSH tulemusi, kuivõrd Vabariigi Valitsus kiitis selle arengukava heaks 02.08.2012 korraldusega nr 342 „Riikliku arengukava „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ heakskiitmine“. Tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 2 lg 2 p-st 1 ning § 43 p-st 1 KSH viiakse läbi strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel ning mitte pärast seda.

2. Leiame, et programmi ptk 4 ei vasta KeHJS § 36 lg 2 p-le 2, mille kohaselt KSH programm selgitab ja nimetab strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkuse ja võimaliku mõju Natura 2000 võrgustiku alale. Lk 9-10 on küll välja toodud loetelu mõjudest, mida hakatakse KSH käigus eeldatavalt hindama, kuid puuduvad selgitused, kuidas on leitud, et just neid mõjusid tuleks käsitleda. Palume programmi täiendada. Lisaks KeHJS'i normidele annab see olulist informatsiooni avalikkusele.
3. Lk 9-10 loetelud on liiga üldised, mistõttu palume neid täpsustada. Nt KSH programmist ei tule välja, mida on mõeldud „Mõju mereelustikule- ja elupaikadele (sh mõju kaitstavatele

Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee /
www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

loodusobjektidele)“ all. Ühtlasi Keskkonnaamet märgib, et KSH käigus tuleb mh ka hinnata Eesti merestrateegia meetmekava jm elluviimise võimalikku mõju Natura 2000 aladele, vähemalt Natura-eelhindamise täpsusastmes.

4. Programmi ptk 5 nimetab strateegilised dokumendid, millele vastavust vastavusanalüüsi käigus hinnatakse. Teeme ettepaneku mh arvestada koostamisel olevaid Pärnu ja Hiiumaakonaga piirnevate merealade maakonnaplaneeringuid.
5. KSH programmi ptk 6: Keskkonnaameti rolliks on märgitud kaitsealade valitseja ja järelevalve teostaja. Märgime, et Eesti Merestrategia KSH järelevalvet teeb Keskkonnaministeerium ning üldist keskkonnajärelevalvet teostab Keskkonnainspeksioon.
6. Programmi lisa 2:
  - 6.1. Meede nr 1 „Merekaitsealade võrgustiku loomine majandusvööndis“ on väga üldistav. Palume KSH aruandes täpsustada, mis on merekaitsealade võrgustiku olemus ja millest see koosneb. Ühtlasi palume välja tuua, mis kohustusi ja piiranguid see võrgustik hiljem kaasa toob, nt majandustegevusele.
  - 6.2. Meede nr 2 „Viigri kava vastuvõtmine ja rakendamine“. Palume täpsustada, mis kava on konkreetsemalt mõeldud, kas liigi kaitse tegevuskava.
  - 6.3. Meetme nr 3 „Vesiviljeluse piirkondlike kavade väljaarendamine“ osas jääb selgusetuks, mida mõeldakse vesiviljelusena Eesti Merestrategia meetmekava seisukohast, kui suures ulatuses on vesiviljeluse jätkusuutlikkust võimalik üldse suurendada. Palume täpsustada. Märgime, et kalakasvatus meres (Eesti tingimustes) on küllaltki tagasihoidlik võrreldes teiste Euroopa juhtivate kalakasvatust arendavate riikidega.
  - 6.4. Meede 4 „Teavituse korraldamine võõrliikide teemal“ on vajalik, kuid oluline on ka tegevuskava võõrliikide ohjamise osas; samuti analüüs, kui suures ulatuses on võõrliikide ohjamine enam üldse võimalik.
  - 6.5. Meede 17 „Riikliku koordineeritud tegevuskava koostamine kalapüügivahendite hülgamise ennetamiseks ning hüljatud kalapüügivahenditest mere puhastamiseks“: Palume täpsustada, mis põhjusel ja kuidas on kavandatud ennetada kalapüügivahendite hülgamist. Sihilikult ei hülga keegi oma püügivahendeid, vaid nt loodustingimuste tõttu. Kalapüügivahendite kaardistamine on samuti suhteliselt keeruline tegevus, eriti nakkevõrkude osas.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Taimar Ala
peadirektori asetäitja

Irma Pakkonen +372 680 7403
irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee

2 (2)

Vastus (lähtuvalt kirjas toodud numeratsioonist):

1. Vastavalt riikliku arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“ peatükile 3 koostatakse arengukava elluviimiseks rakendusplaanid. Käesoleval ajal kehtiv

rakendusplaani on määratud aastateks 2014-2016. Seega hakatakse lähiajal tegelema uue perioodi rakendusplaani koostamisega. Lisaks on arengukava peatükis 3 toodud: „2015. aastal vaadatakse üle vajadus arengukava täiendada ja vajadusel uuendatakse seda 2016. aasta lõpuks“. Käesoleva KSH üheks eesmärgiks ongi „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“ arengukavas ja selle rakendusplaanis kavandatud tegevuste analüüsimine ja vajadusel soovitude tegemine uue rakendusplaani koostamiseks. Samuti on merestrateegia meetmekava raames Eesti Merenduspoliitika 2012-2020 keskkonnamõju strateegilise hindamise üheks eesmärgiks hinnata merenduspoliitika ja meetmekava omavahelist kooskõla. Eelneva osas täiendati ka KSH programmi peatükki 4.

2. Käesoleva KSH objektiks on Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks ning riiklik arengukava „Eesti Merenduspoliitika 2012-2020“. Mõlemad nimetatud arengudokumendid on seotud riikliku ehk üldise tasandiga, millega seatakse põhimõttelised vastava valdkonna eesmärgid.

Valdkonnad on määratletud tuginedes meetmekavale eelnevalt välja töötatud mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks vajalikele indikaatoritele ja tunnustele. Vastavalt EL-i merestrateegia raamdirektiivile (2008/56/EU) on arvestatud 11 (üheteistkümne) hea keskkonnaseisundi kvalitatiivse tunnuse ehk teemaga, läbi mille merealade keskkonnaseisundit hinnatakse ja sihte seatakse: bioloogiline mitmekesisus, võõrliigid, kalandus, toiduvõrgustik, eutrofeerumine, merepõhja häirimine, hüdroloogia muutus, saasteained vees, saasteained toidus, mereprügi ning müra ja energia. Nimetatud tunnused ongi kokkuvõtlikult esitatud KSH käsitletavate looduskeskkonna mõjuvaldkondade all. Lisaks on valdkondade määratlemisel arvestatud KSH objektiks olevate arengudokumentide suunitlust ning KeHJS toodud nõudeid KSH aruande sisu osas (§ 40).

Arengukava „Eesti merenduspoliitika 2012-2020“ seab üheks eesmärgiks merendusega seotud sotsiaal-majandusliku sektori kõrgetasemelise arengu, millest lähtuvalt on ka KSH programmis kokkuvõtlikult nimetatud peamised merendusega seotud sotsiaal-majanduslikud valdkonnad.

Strateegilise dokumendi elluviimisega kaasneva eeldatavalt olulise keskkonnamõju täpne iseloom ning ulatus selgub mõjude hindamise käigus ning esitatakse KSH aruandes.

Eelneva alusel täiendati ka KSH programmi peatükki 4.

Teie kirjas viidatud mõju inimese tervisele (KSH programmis nimetatud kui KSH aruandes hinnatav valdkond) ning piiriülese mõju võimalikkust on KSH programmi peatükis 4 käsitletud. Sellest lähtuvalt teavitas Keskkonnaministeerium oma 25.06.2015 kirjaga nr 11-2/15/5029-3 mõjutatud riikidena Soomet, Rootsit, Venemaad ja Lätit ning ühtlasi edastas neile märkuste esitamiseks KSH programmi. Nimetatud riikidel on aega vastata 25. augustini 2015. (Natura temaatika osas vt järgmine vastus).

3. Natura 2000 aladele avalduvate mõjude hindamise osas tuleb samuti arvestada asjaoluga, et KSH objektiks on üldisest tasemest lähtuvad arengudokumendid. Arengudokumentidega ei määratleta detailseid tegevusi konkreetses asukohas, mille

alusel oleks võimalik hinnata detailseid mõjusid iga merekeskkonnaga seotud Natura võrgustiku ala kaitse-eesmärkides esitatud elupaigatüüpidele ja liikidele. Tulenevalt eelnevast ei ole võimalik KSH käigus läbi viia vormikohast Natura eelhindamist ega asjakohast hindamist Eesti Keskkonnamõju Hindajate Ühingu MTÜ poolt 2013. a koostatud dokumendi „Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis“ alusel. Küll aga on Natura 2000 alad seotud mereelustiku- ja elupaikadega, mistõttu käsitletakse Natura temaatikat vastava valdkonna alamvaldkonnana. Eelnevat arvestades täiendati KSH programmi peatükis 4 toodud looduskeskkonna valdkondi järgmiselt: „Mõju mereelustikule- ja elupaikadele (sh mõju kaitsevatele loodusobjektidele ning Natura 2000 alade kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele)“. Lisaks moodustavad Natura 2000 alad osa merekeskkonnast, mille hea seisundi saavutamine (meetmekava ja ka merenduspoliitika arengukava eesmärk) omab positiivset mõju ka Natura 2000 aladele. Seega esitatakse KSH aruandes üldine kõikehõlmav hinnang, kas strateegilise planeerimisdokumendiga kavandatavate meetmete ellurakendamisel on tegemist Natura 2000 võrgustiku kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele positiivne või negatiivne mõju.

4. Viidatud dokumendid lisati KSH programmi peatükki 5.
5. Programmi korrigeeriti.
6. KSH programmi lisas 2 on toodud välja töötatud esialgsed uued meetmed. Siinkohal on oluline märkida, et meetmekava koostamine toimub paralleelselt KSH aruande koostamisega. Meetmekava meetmeid täpsustatakse ja täiendatakse meetmekava koostamise käigus ja selgitused meetmete kohta antakse meetmekavas ja KSH aruandes. KSH programmi menetluse käigus veel esialgseid meetmeid puuduvatele küsimustele täpsemalt ei vastata. Küll aga kaalutakse teie tehtud märkusi ja ettepanekuid KSH aruande ja meetmekava koostamisel.

4. **Haridusministeeriumilt** saabus 30.06.2015 e-kirjaga alljärgnev seisukoht, milles ettepanekuid KSH programmile ei tehtud:

Teema: FW: Seisukoha küsimine täiendatud Eesti merestrateegia meetmekava KSH programmi eelnõu sisu osas

Saatja: Mariin Virro <Mariin.Virro@hm.ee>

Kuupäev: 30.06.2015 14:44

Saaja: PINAL <Pinal@hm.ee>

From: Kadi Mölder

Sent: Tuesday, June 30, 2015 1:41 PM

To: 'marek.nurmik@klab.ee'

Subject: RE: Seisukoha küsimine täiendatud Eesti merestrateegia meetmekava KSH programmi eelnõu sisu osas

Tere

Teavitan Teid, et Haridus- ja Teadusministeeriumil täiendavad ettepanekud puuduvad.

Lugupidamisega

Kadi Mölder

Haridus- ja Teadusministeerium

Õigusosakond

Jurist

735 0234

5. **Veeteede Ametilt** saabus 01.07.2015 kirjaga nr 6-3-1/1841 alljärgnev seisukoht, milles ettepanekuid KSH programmile ei tehtud:

VEETEED E AMET

Margus Kört
OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus
marek.nurmik@klab.ee

Teie: 16.06.2015 nr 1-9/302
Meie: 01.07.2015 nr 6-3-1/1841

**„Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala
hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja
säilitamiseks“ KSH programmi eelnõu**

Oleme läbi vaadanud Teie poolt esitatud meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks keskkonnamõju KSH programmi eelnõu ning teatame, et meil puuduvad täiendavad ettepanekud sellele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivimäe
hüdrograafia ja navigatsioonimärgistuse
teenistuse juhataja - peadirektori asetäitja

Kaidi Katus
620 5680 kaidi.katus@vta.ee

Valge 4 / 11413 Tallinn / 620 5500 / eva@vta.ee / www.vta.ee
Registrikood 70002414

6. **Keskkonnaministeeriumilt** saabus 03.07.2015 kirjaga nr 11-2/15/5029-5 alljärgnev seisukoht :

KESKKONNAMINISTEERIUM

OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus

Teie 16.06.2015 nr 1-9/301

Meie 03.07.2015 nr 11-2/15/5029-5

Seisukoht „Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks“ keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi osas

Olete küsinud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanähtimissüsteemi seaduse § 36 lõike 3 alusel Keskkonnaministeeriumi seisukohta „Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks“ keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi kohta. Oleme kõnealuse programmiga tutvunud ning alljärgnevalt esitame oma arvamuse selle osas.

Programmi peatükis 4 tuleb looduskeskkonnale eeldatavalt kaasneva mõju hindamise juures eraldi välja tuua mereelustikule- ja elupaikadele (sh mõju kaitsvatele loodusobjektidele) mõju juures täiendav punkt "Mõju Natura 2000 alade kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele".

Müra osas tuleb KSH programmis täpsustada, kas tegemist on vees leviva müraga või merel toimuva tegevuse müraga, mis levib maismaale. KSH programmis leheküljel 25 toodud tabeli punkti 21 kohaselt luuakse impulsshelide register. Palume selgitada, milliseid tegevusi on selle all mõeldud ning milliste lubade andmebaasist on jutt.

KSH programmi leheküljel 11 on toodud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus 1907/2006, mida on nimetatud kemikaali ohutuse määruseks. Juhime tähelepanu sellele, et määruse ametlik lühend on REACH määrus ja palume seda KSH käigus kasutada. Kui hinnata ohtlike ainete mõju veekeskkonnale, tuleb lisaks REACH määrusele arvestada ka CLP määrusega nr 1272/2008, mille alusel toimub kemikaalide ohtlikkuse klassifitseerimine. Nimetatud määrus tuleb loetellu lisada.

KSH läbiviimisel on oluline arvesse võtta ka Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2012/33/EL, millega muudetakse direktiivi 1999/32/EÜ seoses laevakütuste väävlisisaldusega.

Kui KSH programmis on ühe lähtematerjalina märgitud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2001/81/EÜ (teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemäärade kohta), siis tuleb lähteandmete hulka võtta ka piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni Göteborgi protokolli 2012. aasta muudatused. Nimetatud direktiiv käsitleb riiklikke piirkoguseid 2010. aastaks ja edaspidi. Göteborgi protokoll käsitleb analoogsel moel rahvusvaheliselt kokku lepitud riiklikke piirkoguseid 2020. aastaks ja edaspidi, mida pole veel jõutud 2001/81/EÜ
Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / 626 2802 / keskkonnaministeerium@envir.ee / www.envir.ee
Registrikood 70001231

direktiiviga üle võtta.

Kuna kõnealuse dokumendi elluviimisega võib eeldatavalt kaasneda oluline piiriülene keskkonnamõju, siis teavitas Keskkonnaministeerium oma 25.06.2015 kirjaga nr 11-2/15/5029-3 mõjutatud riikidena Soomet, Rootsit, Venemaad ja Lätit ning ühtlasi edastas neile märkuste esitamiseks KSH programmi. Nimetatud riikidel on aega vastata 25. augustini 2015, mistõttu tuleb arvestada, et enne vastuste saamist ja vajadusel nende alusel KSH programmi korrigeerimist ei saa programmi järelevalvajale heakskiitmiseks esitada. Seetõttu ei ole tõenäoliselt korrektne ka KSH programmi peatükis 7 ajakavas toodud info, et KSH programm esitatakse heakskiitmiseks juuli lõpus 2015.

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)

Ado Lõhmus
Asekantsler

Teadmiseks: OÜ Alkranel, TTÜ Meresüsteemide Instituut

Maris Malva 626 0742; maris.malva@envir.ee
Kadri Möller 626 2876; kadri.moller@envir.ee
Reet Pruul 626 0731; reet.pruul@envir.ee
Marina Vilop 626 0733; marina.vilop@envir.ee
Heiko Heitur 626 0755; heiko.heitur@envir.ee

Vastus: Natura 2000 aladele avalduvate mõjude hindamise osas tuleb arvestada asjaoluga, et KSH objektiks on üldisest tasemest lähtuvad arengudokumentid. Arengudokumentidega ei määratleta detailseid tegevusi konkreetses asukohas, mille alusel oleks võimalik hinnata detailseid mõjusid iga merekeskkonnaga seotud Natura võrgustiku ala kaitse-eesmärkides esitatud elupaigatüüpidele ja liikidele. Tulenevalt eelnevast ei ole võimalik KSH käigus läbi viia vormikohast Natura eelhindamist ega asjakohast hindamist Eesti Keskkonnamõju Hindajate Ühingu MTÜ poolt 2013. a koostatud dokumendi „Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis“ alusel. Küll aga on Natura 2000 alad seotud mereelustiku- ja elupaikadega, mistõttu käsitletakse Natura temaatikat vastava valdkonna alamvaldkonnana. Eelnevat arvestades täiendati KSH programmi peatükis 4 toodud looduskeskkonna valdkonda järgmiselt: „Mõju mereelustikule- ja elupaikadele (sh mõju kaitsevatele loodusobjektidele ning Natura 2000 alade kaitse-eesmärkidele ja alade

terviklikkusele)“. Lisaks moodustavad Natura 2000 alad osa merekeskkonnast, mille hea seisundi saavutamine (meetmekava ja ka merenduspoliitika arengukava eesmärk) omab positiivset mõju ka Natura 2000 aladele. Seega esitatakse KSH aruandes üldine kõikehõlmav hinnang, kas strateegilise planeerimisdokumendiga kavandatavate meetmete ellurakendamisel on tegemist Natura 2000 võrgustiku kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele positiivne või negatiivne mõju.

Müra osas arvestatakse nii veealuse (looduskeskkonna valdkonna all) kui ka välisõhus leviva müraga (inimeste heaolu ja tervise alamvaldkonna all). Nimetatu osas täiendati KSH programmi peatükki 4. Kirjas viidatud KSH programmi lk 25 impulsshelide registri temaatika on seotud esialgsete meetmekava meetmetega. Siinkohal on oluline märkida, et meetmekava koostamine toimub paralleelselt KSH aruande koostamisega. Meetmekava meetmeid täpsustatakse ja täiendatakse meetmekava koostamise käigus ja selgitused meetmete kohta antakse meetmekavas ja KSH aruandes. KSH programmi menetluse käigus veel esialgseid meetmeid puuduvatele küsimustele täpsemalt ei vastata. Küll aga kaalutakse teie tehtud märkusi KSH aruande ja meetmekava koostamisel.

Kirjas viidatud direktiivide ja määruste osas täpsustati ja täiendati KSH programmi peatükki 5.

KSH programmi peatükis 7 toodud ajakava korrigeeriti lähtuvalt välisriikidest saabuvate seisukohakirjade tähtajast.

7. **Siseministeeriumilt** saabus 03.07.2015 kirjaga nr 13-4/30-3 alljärgnev:

SISEMINISTEERIUM

Hr Margus Kört
OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus

Teie: 16.06.2015 nr 1-9/302

Meie: 03.07.2015 nr 13-4/30-3

Ettepanekud "Eesti merestrateegia meetmekava
Eesti mereala hea keskkonnaseisundi
saavutamiseks ja säilitamiseks" KSH programmi
eelno kohta

Austatud härra Kört

OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus esitas Siseministeeriumile 16.06.2015 arvamuse avaldamiseks „Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks“ keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi eelno.

Käesolevaga esitame oma täiendusettepanekud KSH programmi eelnousse.

1. KSH programmi eelno 5. peatükis „KSH metoodika“ on esitatud nimekiri õigusaktidest ja juhendmaterjalidest, millega KSH läbiviimisel arvestatakse.

Palun antud nimekirja lisada ka Euroopa Liidu direktiiv 2014/89/EL, millega kehtestatakse mereala ruumilise planeerimise raamistik. Direktiiv seab liikmesriikidele kohustuseks kehtestada oma mereala ruumilised planeeringud 2021. aastaks. Need planeeringud peavad muuhulgas olema üheks vahendiks hea keskkonnaseisundi saavutamisel.

2. KSH programmi eelno 6. peatükis on esitatud nimekiri isikutest ja asutustest, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu. Nimekirjas on Siseministeeriumi huvina märgitud „Mereplaneeringute teema haldamine“.

Palume viidatud tabelis Siseministeeriumi huvidena märkida ka merereostusseire temaatika ning mereotsingute ja -pääste korraldamine, merereostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise korraldamine. Ka need teemad kuuluvad

Pikk 61 / 15065 Tallinn / 612 5008 / info@siseministeerium.ee / www.siseministeerium.ee
Registrikood 70000562

Siseministeeriumi vastutusvaldkonda ning on seotud mereala hea keskkonnaseisundi saavutamise ning säilitamisega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Katri-Liis Ennok
osakonnajuhataja

Anni Konsap 6125182
anni.konsap@siseministeerium.ee

Pikk 61 / 15065 Tallinn / 612 5008 / info@siseministeerium.ee / www.siseministeerium.ee
Registrikood 70000562

Vastus (lähtuvalt kirjas toodud numeratsioonist):

1. Kirjas viidatud direktiivi osas täiendati KSH programmi peatükki 5.
2. KSH programmi peatükki 6 (tabel 1) täiendati Siseministeeriumi huvidega.

8. **Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt** saabus 18.06.2015 e-kirjaga alljärgnev seisukoht, milles ettepanekuid KSH programmile ei tehtud:

Saatja: **Märten Surva** <Marten.Surva@mkm.ee>

Kuupäev: 18. juuni 2015 15.22

Teema: Majandus-ja Kommunikatsiooniministeeriumi seisukoht keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi eelnõu sisu osas

Saaja: marek.nurmik@klab.ee

Koopia: taivo.linnamagi@mkm.ee

Reg. kuupäev: 18.06.15

Kellaaeg: 15:21:31

Reg. number: 15-00376/082

Tere!

Teatame, et kooskõlastame ettepanekuteta "Eesti merestrateegia meetmekava Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks" programmi eelnõu sisu. Täname seisukoha küsimise eest!

Lugupidamisega,

Märten Surva – Majandus ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusosakonna praktikant